

МЕСЕЧНО ИСТРАЖИВАЊЕ О ОТКУПУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА ОД ПОРОДИЧНИХ ГАЗДИНСТАВА

ПРАВНИ ОСНОВ

- Закон о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009)
- Програм званичне статистике у периоду од 2011. до 2015. године („Сл. гласник РС“, бр. 23/2011)

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај статистичког истраживања

Циљ истраживања је да се обезбеде подаци о откупу пољопривредних производа од породичних пољопривредних газдинстава, према територији на којој је откуп извршен, израженом у количини и вредности. У ту сврху овим истраживањем прикупљају се следећи подаци за пољопривредне производе, односно групе производа: 1) количина пољопривредних производа откупљених у току извештајног месеца, 2) вредност пољопривредних производа откупљених у току извештајног месеца 3) просечна вредност по јединици мере пољопривредних производа откупљених у току извештајног месеца.

Добијени резултати се користе:

1. за обрачун и анализу кретања цена произвођача пољопривредних производа,
2. за приказивање обима и структуре робне производње у пољопривреди,
3. за анализу која се односе на производњу, промет и потрошњу пољопривредних производа пољопривредних газдинстава.

Податке користе институције које проучавају економски положај пољопривреде, организацију тржишта и кретање цена пољопривредних производа.

Извештајне јединице

Извештајне јединице за истраживање о откупу пољопривредних производа су:

- привредна друштва регистрована у било којој делатности КД (2010);
- земљорадничке задруге;
- предузетници регистровани у било којој делатности КД (2010);
- пословне јединице (откупне станице) пољопривредних, индустријских и других пословних субјеката, које врше откуп пољопривредних производа непосредно од породичних газдинстава;
- остале организације које се откупом пољопривредних производа баве као споредном делатношћу.

Обухват истраживања

Истраживањем су обухваћени сви највећи пословни субјекти, земљорадничке задруге и предузетници, као и пословне јединице (откупне станице) које обављају откуп пољопривредних производа непосредно од породичних газдинстава у циљу продаје или прераде откупљених производа.

Овим истраживањима се не обухватају директне набавке великим потрошачима (болнице, интернати, школе, војне установе итд.), као и робни промет који се обавља непосредно између породичних пољопривредних газдинстава и промет стоке на сточним пијацама.

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Адресар извештајних јединица за ово истраживање формира се на основу:

- статистичког пословног регистра (регистар привредних друштава и предузетника),
- других административних извора (Агенција за привредне регистре, подаци Министарства економије и регионалног развоја и др.).

Метод, време и извори за прикупљање података

Истраживање се спроводи извештајним (поштанским) методом. Свака извештајна јединица на образцу ТРГ-31, на основу расположиве документације, уписује количине, вредност и обрачунату просечну вредност по јединици мере откупљених производа. Извештајне јединице дају податке за све своје пословне јединице на територији Републике Србије, односно покрајине на којој се налази њено седиште. Извештајне јединице које врше откуп пољопривредних производа на подручју више општина попуњавају онолико упитника колико је било различитих општина на којима је вршен откуп. Истраживање се спроводи у месечној периодици. Извештајне јединице имају обавезу да до 5. у месецу доставе упитнике, са подацима за претходни месец.

Извор за састављање извештаја су књиговодствена и друга документација којом располажу извештајне јединице које састављају извештаје.

Обавеза заштите индивидуалних података

Обавеза заштите индивидуалних података темељи се на члану 3. одредбе о заштити давалаца података и члановима 44, 45, 46, 47, 48. и 49. одредбе о поверљивости Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009).

Дефиниције

Под откупом пољопривредних производа од газдинстава подразумева се куповина пољопривредних производа непосредно од породичних газдинстава коју врше пољопривредне и друге организације у циљу продаје, дораде или прераде.

Обухваћени су следећи **видови откупа**:

- слободан откуп – куповина пољопривредних производа из самосталне производње породичних газдинстава, остварена на основу слободне понуде и тражње;
- наплату услуга у пољопривредним производима које пољопривредне и друге организације добијају од породичних пољопривредних газдинстава као прерачунату вредност за извршене услуге: орање, сетва, берба, вршидба, мељава, замена жита за брашно и друго, или за испоручена средства за производњу;
- уговорени откуп – преузимање пољопривредних производа од породичних газдинстава – произвођача на основу уговора са откупним и другим организацијама о преузимању и испоруци одређених производа (жито, индустријско биље, стока, млеко и други производи);
- откуп из организоване производње – преузимање пољопривредних производа који потичу из уговором регулисане производне сарадње породичних газдинстава са пољопривредним и другим организацијама (кооперација), и преузимање пољопривредних производа од удружених земљорадника.

Под вредношћу откупа пољопривредних производа од породичних газдинстава – произвођача подразумева се вредност откупљених производа, обрачунатих према ценама по којима су откупне организације плаћале прузете производе.

У вредност откупа укључен је исплаћени аванс за преузете производе. Из вредности откупа искључени су трошкови откупних организација око преузимања, превоза до магацина, чувања и ускладиштења откупљених производа. Вредност откупа не садржи ПДВ надокнаду, као и премије које породично газдинство добија на име испоручених количина одређених производа.

Просечне откупне цене пољопривредних производа израчунате су на основу података о количинама и вредности пољопривредних производа, откупљених од породичних газдинстава. Из просечних откупних цена искључени су транспортни и остали трошкови који настају у промету пољопривредних производа, као и рабат и остале повластице које произвођачи одобравају купцима.

Ниво репрезентативности

Добијени резултати су репрезентативни за територијалне јединице: Републику Србију, регионе, области и општине.

Усаглашеност са међународним препорукама, стандардима и праксом

Дефиниција основних варијабли, методологија обрачуна резултата и садржина упитника делимично је усклађена са Приручником статистике пољопривредних цена (Handbook for EU Agricultural Price Statistics, 2008).

Органи за спровођење истраживања

У припремама и спровођењу истраживања учествују Републички завод за статистику – Одељење за статистику унутрашње трговине, угоститељства и туризма, Сектор статистике Аутономне Покрајине Војводине, Завод за информатику и статистику Београда и сва подручна одељења Републичког завода за статистику.

Републички завод за статистику, односно Одељење за статистику унутрашње трговине, израђује методологију и инструменте за спровођење истраживања, саставља упутства за организацију и спровођење истраживања, штампа обрасце, упутства, кодексе и друге материјале неопходне за спровођење истраживања, доставља обрасце извештајним јединицама преко подручних одељења, врши контролу обухвата, контролу тачности и потпуности података у извештају, врши логичку и рачунску контролу извештаја, обрађује податке и објављује резултате истраживања.

Подручна одељења Републичког завода за статистику и Завод за информатику и статистику града Београда ажурирају адресаре, достављају упитнике извештајним јединицама, пружају помоћ извештајним јединицама код састављања извештаја, прикупљају извештаје, контролишу потпуност обухвата извештајних јединица, потпуност и исправност података у извештају и врше унос.

Обавезност давања података

Обавеза давања података темељи се на члану 26, а казнене одредбе за одбијање давања или давање непотпуних и нетачних података на члану 52. Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009).

Роковник основних фаза истраживања

- Рок да извештајна јединица достави попуњен упитник ТРГ-31 надлежном статистичком органу је 05. у месецу за претходни месец.
- Статистичка подручна одељења и Градски завод за статистику Београд, до 20. у месецу, достављају логички и рачунски контролисан статистички материјал, за претходни месец, Одељењу за статистику трговине, угоститељства и туризма у РЗС.
- Рок за израду првих резултата је последњи радни дан по истеку референтног месеца.

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

Упитник и упутство за попуњавање упитника

При спровођењу месечног истраживања о откупу пољопривредних производа од породичних газдинстава користи се образац Месечни извештај о откупу пољопривредних производа од породичних газдинстава.

Образац са упутством за попуњавање се налази на веб сајту Републичког завода за статистику www.stat.gov.rs.

Списак публикација у којима се објављују методологија и резултати истраживања

- Саопштење – Продаја и откуп производа пољопривреде, шумарства и рибарства у Републици Србији (ПМ12);
- Месечни статистички билтен;
- Статистички годишњак Републике Србије;
- Општине у Србији;
- Веб сајт Републичког завода за статистику;

(Публикације су доступне на веб сајту Републичког завода за статистику www.stat.gov.rs)

Упитник за Месечно истраживање о откупу пољопривредних производа од породичних газдинстава.

Контакт особа – Славица Јотановић, локал 330